

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), ingediend d.d. 11 november 2024 door ..... leden van De Nationale Assemblée, houdende nadere wijziging van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157).

Paramaribo, ...

De initiatiefnemers

1.

2.

3.

4.

5.

6.

WET van.....
houdende nadere wijziging van de Grondwet
van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116,
zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157).

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat – in verband met de de instelling van een cassatierechtspraak, alsmede in dat kader de herstructurering van de Rechterlijke Macht - het nodig is de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157), nader te wijzigen;

Heeft na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157), worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 133 wordt gewijzigd als volgt:

(1). lid 1 komt te luiden:

De Rechterlijke Macht wordt gevormd door de Hoge Raad, de President en de Vice-President van het Hof van Justitie, de leden en leden-plaatsvervangers van het Hof van Justitie, de leden van het College van Procureurs-generaal en de overige leden van het Openbaar Ministerie, alsmede de andere rechterlijke ambtenaren die de wet aanwijst.

(2). Lid 3 komt te luiden:

De Hoge Raad en de President, de vice-President en de leden-plaatsvervangers van het Hof van Justitie vormen de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast.

B. In artikel 134 wordt de zinsnede “kenninsneming van de berechting” gewijzigd in: kennismening en de berechting.

C. Artikel 139 komt te luiden:

1. De hoogste instantie van de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast draagt de naam van de Hoge Raad van de Republiek Suriname.

2. De Hoger Raad is in de gevallen en binnen de bij de wet bepaalde grenzen belast met de cassatie van rechterlijke uitspraken wegens schending van het recht. Bij wet kan aan de Hoge Raad ook andere taken worden toebedeeld.

3. De wet regelt de inrichting, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze van de Hoge Raad, alsmede het toezicht op het functioneren van de leden van de Rechterlijke Macht.

D. Na artikel 139 wordt een nieuw artikel 139a toegevoegd, luidende:

Artikel 139a

1. Het Hof van Justitie oefent rechtspraak uit als hoogste feitelijke gerechtelijke instantie, tenzij de wet anders bepaald.

2. Tegen uitspraken van het Hof van Justitie staat beroep open in cassatie bij de Hoge Raad, behoudens de wettelijke uitzonderingen.

E. Artikel 140 eerste volzin komt te luiden:

Politieke ambtsdragers staan wegens misdrijven in die betrekking gepleegd, ook na hun aftreden terecht voor het Hof van Justitie met de mogelijkheid van beroep bij de Hoge Raad, overeenkomstig de wet.

F. In de artikelen 141 leden 1 en 2 en 142 wordt de zinsnede “de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie” gewijzigd in: de Procureur-Generaal bij de Hoge Raad en bij het Hof van Justitie.

G. Artikel 146 komt te luiden:

1. Het Openbaar Ministerie wordt bij de gerechten uitgeoefend door of namens de leden van het College van Procureurs-Generaal, welke college bestaat uit ten minste twee en ten hoogste vier leden.
2. Het College van Procureurs-Generaal is hoofd van het Openbaar Ministerie. Hij vertegenwoordigt de republiek Suriname in rechte en is belast met de justitiele politiezorg.
3. De wet regelt de inrichting, samenstelling en de overige bevoegdheden van het Openbaar Ministerie, alsmede haar verhouding tot de opsporingsinstanties.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking op een nader door de President te bepalen datum, hetzij in zijn geheel, hetzij bij gedeelten, voor zover de wettelijke en institutionele voorzieningen, zoals voorzien in deze wet tot stand zijn gebracht.
3. De Ministers van Justitie en Politie en van Binnenlandse Zaken zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de .....

JENNIFER SIMONS

WET van.....
houdende nadere wijziging van de Grondwet
van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116,
zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 157).

MEMORIE VAN TOELICHTING

De voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op - zoals in de considerans melding van is gemaakt - de regeling van de grondslagen voor op de eerste plaats de instelling van een cassatierechtspraak (Hoge Raad) voor Suriname en de herstructurering van de Rechterlijke Macht.

De Rechterlijke macht behoort naast de Regering en het Parlement tot een van de belangrijke (trias) organen van de Staat. Als een onafhankelijke derde macht is zij in het bijzonder verantwoordelijk voor de waarborging van de rechtsstaat als het fundament waarop de Staat functioneert. Een onafhankelijk Rechterlijke Macht is van cruciaal belang, zonder welke de rechtsstaat dan ook alleen in naam zou bestaan. Het voorgaande betekent dan ook dat de instituten die tot de rechterlijke macht behoren steeds in een zodanige positie moeten gebracht, dat zij die cruciale constitutionele rol als rechtsbeschermer steeds moet kunnen vervullen, ook in omstandigheden waarin van de Rechterlijke macht het uiterste wordt verlangd.

De financiële onafhankelijke positie die de Comptabiliteitswet aan de Rechterlijke Macht biedt is een stap in de goede richting, maar de noodzakelijke institutionele voorzieningen – gelet op de veranderde omstandigheden – zijn eveneens noodzakelijk, zowel ten aanzien van de zittende magistratuur als het Openbaar Ministerie. Maar vanwege de huidige regeling van de structuur van de Rechterlijke Macht in de Grondwet, inclusief het Openbaar Ministerie, biedt de Grondwet daartoe niet danwel onvoldoende grondslag voor de noodzakelijke toekomstige veranderingen.

Het belang van een cassatierechtspraak voor Suriname (instelling van een Hoge Raad), waarvan de grondslag zoals voorgesteld, behoeft geen betoog meer, alsmede dat de bestaande structuur van het Openbaar Ministerie, zoals die in de Grondwet vorm is gegeven de versterking van dit instituut in de weg staat.

In dat kader is dan ook van belang dat, gelet op de bestaande regeling van de Rechterlijke Macht in de Grondwet, aan de structuur van de Rechterlijke Macht wijzigingen worden aangebracht. Het Hof van Justitie wordt met de instelling van een cassatierechtspraak voor Suriname dan niet meer de hoogste rechterlijke instantie. Dat wordt de Hoge Raad van de Republiek Suriname, de benaming zoals is voorgesteld. Het voorgaande betreft de wijzigingsvoorstellen in de onderdelen B tot en met G. De wettelijke voorzieningen hieromtrent zullen in samenspraak met de Rechterlijke Macht succesievelijk en tegelijk met de institutionele voorzieningen worden getroffen.

Het is dan ook verwachtbaar dat gelet op noodzakelijke institutionele en wettelijke voorzieningen die nog getroffen zullen moeten worden dat deze wet niet onmiddellijk in werking zal treden (ARTIKEL II lid 2). Dat zal succesievelijk door de President geschieden en afhankelijk van de realisatie van de wettelijke en institutionele voorzieningen.

Paramaribo, de .....

De initiatiefnemers,

1.

2.

3.

4.

5.

6.